

Geluk in de tuin

Ruud Aanhane is tuinontwerper en geeft ontwerpcurssussen.

Wat is voor hem de essentie van een tuin?

De een zit er graag in de zon, de ander is er met planten in de weer. Je zou denken dat het fenomeen 'tuin' ieders fantasie prikkelt, maar niets is minder waar. In de meeste tuinen gebeurt bitter weinig. Er worden tegels gelegd en op een mooie zaterdag in maart kopen we een kar vol tuinplanten. Na de eerste euforie zien de meeste tuinen er een beetje troosteloos uit: 80% van de tuineigenaren is dan ook niet tevreden over z'n tuin. Best wel gek als je bedenkt dat een met een tuin' zeer geliefd is en al gauw een halve ton meer kost dan een 'huis zonder tuin'. Kennelijk speelt het idee van een 'tuin' een belangrijke rol in ons leven. Maar weten we ook wat we ermee aan moeten?

De Dikke van Dale is er helder in, een tuin is een stuk grond met een hek eromheen. Het woord 'tuin' is afgeleid van 'tun'. Teen dus. Een omheining van wilgentenen. Het Duitse woord Zaun betekent letterlijk hek. Er bestaat een werkelijk schitterend schilderijtje waarop een middeleeuwse tuin is afgebeeld. Dat het een tuin is zie je ook hier door de omheining: een zware tuinmuur. De tuin zelf stelt eigenlijk niet veel voor. Er staan wat planten op een rij, enkele fruitbomen en wat gras. Niets om je druk om te maken. Wat we hier zien is een binnenwereld, de tuincultuur, waar alles goed is en waar alles onder controle is. Dit in tegenstelling tot de natuur achter de muur. Hier wordt de boze buitenwereld afgebeeld. Het schilderij lijkt te willen zeggen dat je je slechte eigenschappen buiten kunt sluiten en dat de mens in staat is om harmonieus en liefdevol te leven. De mens verheven boven de 'slechte' natuur en de tuin als metafoor voor 'het goede' in de mens. Tegenwoordig denken we hier anders over. Natuur is niet slecht. Sterker nog, zonder natuur kunnen we niet overleven, we zijn er onlosmakelijk mee verbonden. Tegelijkertijd is en blijft natuur ook iets 'buiten ons'. Iets waar we met ons verstand nooit helemaal bij kunnen. Het verheven zijn boven de natuur



Foto: iStockphoto

heeft dus plaatsgemaakt voor een gelijkwaardige relatie. Natuur en cultuur in balans, in een sensitieve ontmoeting. Als er één plek is waar dat mogelijk is, dan is het de tuin.

Een tuinontwerper begeeft zich op delicaat terrein. Een privétuin is een persoonlijk iets. Je maakt een plek speciaal voor iemand, dus ga je in gesprek om die plek aan te laten sluiten bij de wensen. Eigenlijk weet ik wel wat mensen in hun tuin willen. Iedereen wil namelijk maar één ding en dat is gelukkig zijn. Toch gaat het gesprek nooit over de vraag wat je nodig hebt om gelukkig te zijn in je tuin. "Men vraagt alleen wat men weet en niet wat men niet weet", zei publicist en ontwerper Michel Lafaille mij eens en daar ben ik het van harte mee eens. Dus komt men met plaatjes van de nieuwste tegels en gaat het gesprek dáár over. "Kiezen we grijs of bruin?" Aan mij om het gesprek wél naar de essentie te

brennen. Dus vraag ik tuineigenaren het hemd van het lijf om uiteindelijk een fijne 'menselijke' plek te maken.

We zijn de tuin al een tijdje kwijt aan het huis. De tuin als verlengstuk van het huis levert huiskamers op, maar dan buiten. Met keukens en granolmuren inclusief. Op zich niks mis mee, alleen wel een gemiste kans. Want de tuin als 'tuin', waar natuur en cultuur elkaar ontmoeten in een glorieuze, innige dans, vind je hier niet.

Probeer de tuin eens met andere ogen te bezien. Snoei de heggen, houd de straatrand strak en schoon. Maar laat ook de natuur zijn gang gaan en geef ruimte aan spontane ontwikkelingen. De tijd, de seizoenen, de lucht ... De context van de tuincultuur, met alles wat daaronder valt, heeft altijd de natuur als tegenhanger! *

Ruud Aanhane (www.ruudaanhane.nl)

